

INDEX LIBRORUM ET TITULORUM,
QUI HOC SECUNDO TOMO CONTINENTUR ET EXPLICANTUR^{a).}

BIBLION i^{g.}^{b)}

α'. Περὶ τῆς ἐναγωγῆς τῆς κατὰ τοῦ κιχωμένου καὶ τοῦ κιχωντος^{c).}
β'. Περὶ παρακαταθήκης καὶ τῆς κινουμένης ἀγωγῆς κατὰ^{d)} τοῦ παραθήκη^{e)} λαβόντος^{f).}

BIBLION i^{d.}^{g)}

α'. Περὶ ἐντολῶν ἐπιτεθεμένων^{h)} τοῦ καὶ τῶν ἀγωγῶν τῶν κινουμένωνⁱ⁾ παρὰ^{j)} ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ ἀλλήλων^{k).}

BIBLION i^{e.}^{m)}

α'. Περὶ πραγμάτων ἐκδικούμενωνⁿ⁾ καὶ φανερώσεως αὐτῶν^{o).}
β'. Περὶ τῆς πουβλικανῆς^{p)} κατὰ πραγμάτων^{q)} ἀγωγῆς.
γ'. Περὶ ἀποτομένου ἀρχοῦ^{r)} συντελεστοῦ^{s).}
δ'. Περὶ παραστατικῆς ἤρουν ἐπιδείξεως πραγμάτων^{t).}

BIBLION i^{s.}^{u)}

α'. Περὶ χρήσεως καιροῦ^{v).}
β'. Περὶ χρήσεως καιροῦ προσανατομής^{w).}
γ'. Ποίαις ἡμέραις ὁ τῆς χρήσεως καιρὸς ληγατευθεῖς προχρήσε^{x).}
δ'. Ποίαις τρόποις τῶν καιρῶν ἡ χρήσις ἀπόλληται^{y).}
ε'. Περὶ χρήσεως πραγμάτων, αἵτινα τῇ χρήσι μειοῦνται^{z).}

LIBER XIII.

- I. Commodati vel contra.
II. De deposito et actione, quae contra depositarium instituitur.

LIBER XIV.

- I. De mandatis quibusdam datis, et de actionibus, quibus uterque invicem experitur.

LIBER XV.

- I. De rebus vindicandis et exhibitione carum.
II. De Publiciana in rem actione.
III. De agro vectigali petendo.
IV. De rebus exhibendis sive ostendendis.

LIBER XVI.

- I. De usufructu.
II. De usufructu acrecente.
III. Quibus diebus ususfructus legatus cedat.
IV. Quibus modis ususfructus amittatur.
V. De usufructu rerum, quae usu minuuntur.

a) Hunc titulorum indicem, ut in primo tomo, confeci ex inscriptionibus titulorum in editione ipsa conspicuis, quae e Codd. mss. haustae sunt. Adhibui autem praeterea indicem titulorum totius Basilicorum operis e Cod. Coisl. Cl. a fratre descriptum, et Paratitla Tipuciti ex Assemanni editione cum Codice Vaticano 853, collata, ex quibus paratitla in notis subiec, exceptis iis, quae exhibentur ad tit. I. lib. XVI. et ad tit. I. lib. XVII. et ad lib. XVIII. et XIX. Nam paratitla tit. I. lib. XVI. et tit. I. lib. XVII. in fine huius Tomi separatis excudenda curavi, ad supplendas lacunas, quae in editione Fabrotiana reperiuntur. Paratitla autem lib. XVIII. et XIX. in ipso textu horum librorum restitutorum reposui. Index Coislianus numeros titulorum in margine habet. b) Index Coisl. g^{g.} i^{g.} β'. καὶ περὶ τυχρῶν. c) Tip. ordinem verborum ita mutat τῆς κατὰ τοῦ κιχωντος καὶ τοῦ κιχωμένου, et praeterea haec addit: καὶ δὲ τὴν κιχωντα (Assem. κιχρῶν) κιχριὰ καὶ ἀκίνητα, καὶ οἰκησις (Assem. οἰκησιν). καὶ δὲ ἀνθρος χωρὶς τοῦ (Assem. τοῦ omisit) ἐπιρρότου τοῦ τέχεται χρησίμενος, εἰ καὶ γενόμενος ἔφθος δόλον ἢ ἀμέσεια ἐπλημμένον κ. τ. λ. Usque ad ἔφηβος Assem. habet Paratitla huic tituli: reliqua sunt e Cod. Vat. qui tamen plura continet a fratre propter temporis angustias non descripta. d) Tip. apud Assem. περὶ. e) Ind. Coisl. Fabr. παράθεσι pro παραθήκη. f) Post λαβόντος Tip. addit: καὶ τὸν παρακαταθήκη, καὶ πότε ἀπαιτεῖ τὸ ἀπλοῦν, καὶ πότε τὸ διπλοῦν κ. τ. λ. Hactenus Assem. nec frater plura descripsit. g) Index Coisl. addit χρει τίτλον α'. h) Assem. ἐπιτεθεμένων (sic). i) Assem. καὶ addit post κινούμενων, quod tamen in Cod. Tip. deest. k) Index Coisl. περὶ. l) Cod. Tip. περὶ (sic). Assem. edidit περὶ. l) Index Coisl. ἀντ' ἀλλήλων. Index Coisl. haec addit: ἡτοι ἀπὸ τοῦ ἐνταλθέντος καὶ τὸν ἐντελαμένον κινεῖται. περὶ ἐντολῆς β' δ'. τοῦ καθ. τ. λ. περὶ τοῦ δούλος (adde δ) ἀγορασθεὶς ἀπολύτη ἑαυτόν. Tipucitus autem post ἀλλήλων addit: καὶ ποιοις τρόποις, καὶ διὰ τίνον (Assem. τινῶν) συντάσσαι ἡ ἐντολή κ. τ. λ. Hactenus Assem. nec plura descripsit frater. m) Index Coisl. addit ξ(sic) τ' δ. i. e. ἔχει πλέον δ'. n) Index Coisl. διεκδικούμενων. o) Post αὐτῶν Tipucitus addit: αὐτὴν κύριον ἔχει ἡ ἀγωγή (Assem. verba ἡ ἀγωγή omisit) ἐπὶ τῶν παρθένων (Assem. καθ' ἔκστον) ἐμψύχων, ἀψύχων, ἀκίνητων καὶ υπεζυσούσιν νιοῦ προσθήκη αἵτις κ. τ. λ. Usque ad νιοῦ Assem. Usque ad αἵτις frater descripsit. Cod. autem Tipuciti plura exhibet. p) Ησερλακιανῆς deest in Ind. Coisl. q) Ind. Coisl. κατὰ πραγμάτων. Tipucitus addit: καὶ τίτλος (Assem. τίτλοι) δίνανται ταῦτην κινεῖν κ. τ. λ. Hactenus Assem. Plura continet Cod. Tipuciti a fratre non descripta. r) ἀρχοῦ deest in Ind. Coisl. et in Cod. Tip. licet Assem. hanc vocem habeat. s) Voce συντελεστοῦ apud Assem. inscriptio tituli finitur. In Cod. Tipuciti haec adduntur: καὶ πότε τόποι καλοῦνται ἐμφυτευτικοὶ καὶ ξ... (supple ξουντον) αὐτοὺς (hoc melius omittitur) ἐπ' αὐτοῖς ἀγωγὰς καταπαγήσως, κανὸν μὴ δεσπόζωσιν. ὀςαντως καὶ οἱ λαβόντες πρόσκαιρον καὶ (lege εἰ πρὸ καὶ) οὐκ ἐπληγώθη ὁ χρόνος. ἀνάγνωσθι κ. τ. λ. Sequuntur loci similes a fratre non descripti. t) Post πραγμάτων Tipucitus addit: καὶ τὸν παρα-

στῆσαι (Cod. παραστασις), καὶ τὸ δρεπεῖαι λέγειν δὲ ἐνάγων, καὶ ποια τὸν πράγματος γνωρίσματα. οὐκ δὲ δεικνύειν ἐν αὐτοῖς δεσπότην, καὶ πότε κ. τ. λ. Usque ad παραστασις Assem. hunc titulum e Tipucito exhibet: reliqua suppediat Cod. et ipse plura continens, quam ex agrapho fratri exhibentur. u) Ind. Coisl. addit ξει τὸ θ. i. e. τίτλον σ'. v) Assem. περὶ καιρῶν, licet Cod. Tip. habeat περὶ χρήσεως καιρῶν. Tipucitus addit: καὶ τὸ ἐστιν (Assem. ἐστιν) καρόντων καὶ δὲ τὸν καιρόντων τῷ ληγάτων (Assem. ληγάτα) οντόταται, καὶ διὰ συγκαριῶν συντάσσαι χρήσις καὶ ἐπεργατήσεων (Assem. ἐπεργατήσαι). Reliqua ex Tipucito ad supplendas lacunas, quae in editione Fabrotiana reperiuntur, dedimus in appendice prima huius libri ex editione eminentissimi Cardinalis Angelii Maii in libro, cui titulus est: *Scriptorum veterum nova collectio* T. VII. Rom. 1833. 4. w) Index Coisl. αἴσανομένης. Tipucitus addit καὶ πότε ἀρχοῦς ἡ προσανήσις (hactenus Assem.) καὶ τίτλοι καὶ διάνοιας καὶ μῆνας ληγατευθῆ. η) ἡμέρας παρθένων προχωρεῖ ἡ χρήσις τῶν καιρῶν· καὶ μόνη ἡ χρήσις μετὰ τὴν προσέλευσιν τῆς πληρονομίας, τοιχαροῦν ἐπὶ τῆς τῶν καιρῶν (scil. χρήσεως) ὁ πληρονομίας δούλος, εἰ καὶ τὰ ἄλλα προστοῖται, περιμένει τὸ πρόσωπον τοῦ δεσπότου τοῦ δημαρχοῦ χρήσιμοθαι. καὶ περὶ τῆς ὑπὸ ἡμέραν ἡ περὶ τῆς χρήσεως τῶν καιρῶν ἀγωγὴ οὐ προχωρεῖ, καὶ ὁ καιρὸς οὐδὲν πράττει. ζήτει καὶ κ. τ. λ. y) Inscriptio tituli Index Coisl. et Tipucitus pleniorē haec exhibent: ποιας τρόποις ἡ χρήσις τῶν καιρῶν καὶ ἡ χρήσις ἀπόλληται. z) Tipucitus post μειοῦνται plura addit, quae tamen neque Assem. nec frater descripserunt.

- σ'. Έάν κρήσις καρπών ἀπαιτήται^{a)} ή ἐξ ἕλλον ληφθῆται καλύπται^{b)}.
 γ'. Περὶ ἔργασιῶν δούλων^{c)}.
 η'. Περὶ κρήσεως καὶ οὐκήσεως.
 θ'. Περὶ τοῦ^{d)}, ὃ τὴν κρήσιν ἔχων τὰν καρπών ποίους τρόποις ασφαλίζεται^{e)}.

BIBLION ι['].^{f)}

- α'. Περὶ τῶν διοικούντων ἀλλότρια πράγματα^{g)}.
 β'. Περὶ ἀγωγῆς τῆς ἀπαιτούσης τὰ κρησίμως^{h)} δαπανήθεταιⁱ⁾.
 γ'. ΒΙΒΛΙΟΝ ι['].^{k)}
 α'. Περὶ^{l)} τῆς ἀγωγῆς τῆς κινουμένης κατὰ τοῦ προστήσαντός τυνα διοικεῖ τὸ ἴδιον ἔργαστρον^{m)}.
 β'. Περὶⁿ⁾ ἀγωγῆς τῆς κινουμένης κατὰ τοῦ δεσπότου ή τοῦ πατρός, ἥτις γηγενούστων αἰτῶν καὶ μὴ ἀντιλεγόντων αὐτῶν πράγματευμένος ὁ δούλος ή ὁ ὑπεξούσιος παῖς ἔνοχος γίνεται τοῖς πρός αὐτοὺς συναλλάσσοντος.
 γ'. Περὶ^{o)} ἀγωγῆς τῆς κινουμένης κατὰ τοῦ πατρός ή δεσπότου, ἥτις ὑπεξούσιος^{p)} αὐτῶν συναλλάσσοντες μετὰ ἔτερων ἔνοχοι αὐτοῖς γένονται^{q)} ἐν τῷ πεκούλῳ αὐτῶν.
 δ'. Περὶ συγγέλτου θεοτίσματος Μακεδονιανέου, ὅπερ κινεῖται, ἡμέρᾳ ή ὑπεξούσιος διατάξεις^{r)} συναλλάσσεται.
 ε'. Περὶ πεκούλου ἀγωγῆς, ἣντις κινεῖται κατὰ πατρός καὶ δεσπότου ἐκ τῶν συναλλάσσοντων τοῖς δούλοις καὶ τοῖς ὑπεξούσοις παῖσιν ἐν τῷ πεκούλῳ αὐτῶν.
 ζ'. Περὶ ἀγωγῆς τῆς πεκούλου περὶ τῆς πράγματα τοῦ δεσπότου καὶ τοῦ πατρός κινουμένης ἐξ ὧν συναλλάσσεται ὁ ὑπεξούσιος ή ὁ δούλος πρός ἔτερους.
 η'. Περὶ ὧν κατὰ κέλευνον τοῦ δεσπότου ή τοῦ πατρός συναλλάσσεται τις πρός τοὺς ὑπεξούσους.

BIBLION ι['].^{s)}

- α'. Περὶ συναλλάγματος πράσεως καὶ ἀγορασίας, καὶ περὶ συμφώνων^{t)} τοῦ τε πράτου καὶ τοῦ ἀγοραστον συντεθέντων, καὶ ποια πράγματα οὐδὲναται πιπήσκεονται, καὶ περὶ εὐνόγχων καὶ πατέρων τοὺς τινὸς ἔποιουμένων.
 β'. Περὶ ὄφου, πότε ἐπὶ πράσεως καὶ ἀγορασίας ὑπερθεματισμοῦ γενομένου^{u)} ἐπὶ τῷ πράτω πράγματι ἔχει ἔξουσία ὁ πρωτης, ἐπειφ τὸ πράγμα^{v)} πιπᾶσκεν.
 γ'. Περὶ νόμου κατατιστεόν, ὅστις κινεῖται μεταξὺ πράτου καὶ ἀγοραστοῦ, ἡμέρᾳ ἐπὶ συμφώνῳ πραθῆ τοῦ ἑτοῦ τῆς προθεσμίας τῆς ὀδηγούμενης καταβληθῆται τὸ τίμημα.
 δ'. Περὶ ἀληγονούματος ή ἀγωγῆς πρωθείσης.
 ε'. Περὶ ἀγατεροπέμψης πράσεως καὶ ἀγορασίας, καὶ πότε ἔξεστι τοῖς συναλλασσοντος ἀναχρεωτεῖν ἀπὸ τῆς ἀγορασίας.
 ζ'. Περὶ κινούμενου καὶ ὀφελεῖς τοῦ πρωθείστος πράγματος.
 η'. Περὶ δούλων ἔξι πιπάσκομενων τῆς πόλεως, ἣν ἔαν ἀνδραποδον πραθῇ^{w)} ἐπὶ ὅρῳ τοῦ ἐλευθερωθῆται ή μὴ ἐλευθερωθῆται.
 η'. Περὶ ἀγωγῆς πράσεως καὶ ἀγορασίας, καὶ περὶ πράγμα-

VI. Si ususfructus petatur vel ad alium pertinere negetur.

VII. De operis servorum.

VIII. De usu et habitatione.

IX. Usufructarius quemadmodum caveat.

LIBER XVII.

- I. De negotia aliena gerentibus.
 II. De actione, qua petuntur sumtus utiliter facti.

LIBER XVIII.

- I. De actione, quae instituitur adversus eum, qui aliquem tabernac suaee administrandae praeposuit.
 II. De actione, quae instituitur adversus dominum patrem, cum scientibus eis nec contradicentibus servus vel filius familiis mercaturam exercens obligatur his, qui cum iis contrahunt.
 III. De actione, quae adversus patrem vel dominum competit, cum ii, qui in potestate eorum sunt, cum aliis contrahentes his in peculio ipsorum obligantur.
 IV. De Senatusconsulto Macedoniano, cui locus est, cum filius vel filios familiis contra sanctiones hoc titulo comprehensas mutuam pecuniam acceperit.
 V. De actione de peculio, quae adversus patrem vel dominum ab his instituitur, qui cum servis vel filios familiis in peculio eorum contrahunt.
 VI. Quaenam de peculio actiones annales sint.
 VII. De actione, quae de in rem domini vel patris verso competit ex contractibus a filios familiis vel servo cum aliis initis.
 VIII. De his, quae iussu domini vel patris quis contrahit cum his, qui in potestate sunt.

LIBER XIX.

- I. De contractu emtionis et venditionis, et de pactis inter venditorem et emtorem compositis, et quaenam res vendi non possint, et de eunuchis, et de patribus, qui filios distrahit.
 II. Quando in emtione et venditione meliore conditione rei venditae nomine oblata, venditori alii rem vendere licet.
 III. De lege commissaria, ex qua inter emtorem et venditorem agitur, cum ea lege venditum sit, ut intra certum tempus pretium solveretur.
 IV. De hereditate vel actione vendita.
 V. De rescindenda emtione et venditione, et quando licet contrahentibus ab emtione discedere.
 VI. De periculo et commodo rei venditae.
 VII. De servis exportandis, vel si ita mancipium venierit, ut manumittatur, vel contra.

VIII. De actione emti et venditi, et de rebus alienis

a) Ind. Coisl. αἰτεῖται. b) Ind. Coisl. καλύπται. Verte proprie vel ex alio capi prohibeatur. Tipucitus addit: καὶ ποῖα δύναται ἐκδικεῖν (Assem. ἐκδικήν) ὃ τὴν κρήσιν ἔχων. c) Tipucitus post δούλων addit: καὶ πότε συνίσταται, καὶ πότε οὐ φεύγονται. d) περὶ τοῦ omittunt Index Coisl. et Tip. e) Post ἀσφαλίζεται Tipucitus addit: καὶ κινητόν, καὶ ὀπίστροφόν εστι, καὶ πώς, καὶ τὸ δρεπεῖ ασφαλίζεσθαι. Assem. καὶν κινηθῆ^{f)} (sic) εστι. f) Ind. Coisl. addit ἔχει τῷ β'. g) Hanc inscriptionem exhibent Ind. Coisl. et Tipucitus. Assem. pro ἀλλότρια πράγματα habet ἀλλοτρίου πράγματος. In Ind. Coisl. additur ἡτοι περὶ τεροτόρου γειτόνου. Fabr. titulum inscripsit περὶ διοικήσεως πράγματων, quam inscriptionem in editione mea quidem retinui, sed male id feci. Nam Fabrotus inscriptionem tituli, quae deerat in Cod. Paris. 1352. haud dubio ipse fixxit, cum ne Synopsis quidem talem suppedite. Ceterum quae Tipucitus sub hoc titulo habet, ad supplementum lacunam, quae in hoc titulo reperitur, in appendice huius tomī separatis recenduntur curavi. h) Ind. Coisl. κρησίμως (sic). i) Cod. Tip. δαπανήματα. Assem. δαπανήθεται. Tip. addit: καὶ περὶ μητρὸς δαπανησόντων τινὰ εἰς τὸ ἀποκινήσαντο τοὺς ἔπιτρόπους τῶν ἑνίκης τέκνων κακῶν διοικήσαντας κ. τ. λ. Hactenus Assem. Sed Cod. Tip. plura continent a fratre non καὶ Ind. Coisl. addit ἔχει τῷ η. (sic). l) Hanc inscriptionem exhibuit e Tipucito. Nam Ind. Coisl. in fine habet δικαιοτήτων pro ἔργαστροι, quod ineptum est, et Fabr. qui inscriptionem e Cod. Paris. 1352. edidit, omisit τινα. m) Post ἔργαστροι Tip. addit: καὶ πότε ἐνάγεται παρὰ τῶν συναλλάσσοντων αὐτῷ (Assem. αὐτῷ), οὐν ἐνάγει δὲ αὐτοῖς, εἰ (Assem. καὶ) μὴ δούλος αὐτοῦ εστι (lege εστιν) ὁ προστρόπος (Cod. προεστῶς). n) Hanc inscriptionem exhibet Fabr. e Cod. Paris. 1352. Varietatem lectionis ex Ind. Coisl. et Tipucito in hoc et reliquis libri huius et sequentia titulis exhibuit in ipsa editione horum librorum denovo restitutorum. In quibus cum omnia, quae Tipuciti Paratilitis continentur, reposita sint, hoc loco praeter titulorum inscriptiones nihil ex iis erat exhibendum. Addit tamen, pro συναλλάσσοντος in fine inscriptionis huius tituli Tipucitum habere συναλλάσσοντος. Assem. συναλλάσσοντος. o) Inscriptiones tituli 3. et sequentium huius libri, et omnium titulorum libri sequentis exhibentur ex Indice Coisl. et Tipucito, cum Cod. Paris. 1352. quo Fabrotus usus est, in cap. 16. tit. 2. lib. XVIII. desinat, et sequentia a Fabroto ex aliis fontibus edita sint. p) Sic reponendum e Tip. Ind. Coisl. ὑπεξούσιος et tamen postea συναλλάσσοντες. q) Tip. γίνονται. Assem. γίνονται. r) Ind. Coisl. κειμένας. s) Ind. Coisl. addit ἔχει τιλ. ιθ'. t) Sic Tip. Ind. Coisl. συμφώνων et tamen postea συντεθέντων. u) Sic Ind. Coisl. Tip. γινομένου. v) Tip. τὸ πράγμα. Ind. Coisl. τῷ πράγματι. w) Sic Tip. Ind. Coisl. πραθέν.

BIBLION κβ'.^η)

- α. Περὶ ἀποδεξεων καὶ προλήψεων^γ) καὶ πίστεως δικαιωμάτων καὶ διαβολῆς αὐτῶν^η).
 β. Περὶ συμβολαιογράφων καὶ τοῦ τὰ πρωτόκολλα ἔχον^η) ἐν τοῖς χάρταις, καὶ περὶ τοῦ προτάττεσθαι τὸ τοῦ βασιλέως ὄνομα ἐν τοῖς συμβολαιοῖς καὶ γ) ὑπομνήμασι^η).
 γ. Περὶ τοῦ, πᾶς δὲ^η) ἐπιτρεπτοῦ τὸ πιστὸν τοῖς παρὰ δικαιοτάξις ἐμφανίζομένοις συμβολαιοῖς^η).
 ε. Περὶ ὁρίου ὄμοιού, εἴτε προαιτητικοῦ, τουτέστιν ἐπακοῦ,
 εἴτε ἀναγκαῖού, εἴτε δικαιοτικοῦ^η).
 ζ. Περὶ τοῦ^η) ἐνδίκου ὁρίου^η).

BIBLION κγ'.^η)

- α. Περὶ πραγμάτων χρεωστουμένων, ἔάν ἐστι^η) δῆλον καὶ ἀπατεῖται^η), καὶ περὶ ἐκδικήσεως αὐτῶν^η).
 β. Περὶ τοῦ τοὺς τελευτῶτας ἥγοντ^η) τὰ λείψανα αὐτῶν μὴ ἐνθύμιεσθαι παρὰ τῶν δανειστῶν^η).
 γ. Περὶ τόκων^η) καὶ καρπῶν καὶ πραγμάτων καὶ πάσης προσθήτης καὶ ὑπερθέσεως^η).
 δ. Περὶ ἀγρυποπρατικῶν συγάλλαγμάτων^η).

LIBER XXII.

- I. De probationibus et praesumptionibus, et fide instrumentorum, et rectione eorum.
 II. De tabellionibus, et ut protocolla instrumentis relinquuntur, et ut praeponatur nomen Imperatoris in instrumentis et actorum monumentis.
 III. De privatis scripturis, quae a reo proferuntur.
 IV. Quomodo instrumentis, quae apud iudices insinuata sunt, fidem adhiberi oporteat.
 V. De iureirando, sive voluntario, hoc est, delato, sive necessario, sive judiciali.
 VI. De iureirando in litem.

LIBER XXIII.

- I. De rebus creditis, si certum sit et petatur, et de condicione earum.
 II. Ne defuncti vel reliquiae eorum a creditoribus iniuria afficiantur.
 III. De usuris et fructibus et causis et omni accessione et mora.
 IV. De argenteriorum contractibus.

η) Ind. Coisl. addit: ἔχει τοῦ ζ'. η) Ind. Coisl. et Tip. post προλήψεων addunt καὶ δικαιωμάτων. η) Post αὐτῶν Ind. Coisl. addit καὶ περὶ ἀραιάρων. Apud Tipucitum vocem αὐτῶν haec sequuntur: καὶ ἔτε, δόκιμος ἡγεμόνας, πόσον ἔχει τις γένος, αὐτὸς (Assem. αὐτὸς) ἀποδεκτοῦσι. ζήτει τούτου τοῦ βι τοῦ α'. κεφ. λ. οὐ ή ἀρχή· ἔτε δὲ τις τένις ἰδιον συγγενῆ. (Haecenus Assem.) καὶ ὁ λέγων, οὐ μην ὁ ἀγνοούμενος δεῖνον. καὶ ὅτι ὁ λέγων εἰρήνης γνώμης γενέσθαι τὸν διαθέμενον αὐτὸς δεινόν. καὶ ὁ λέγων πρὸ τῆς πρόσωσης τῶν δόσιον περιεργεῖται, καὶ ὁ λέγων π. τ. λ. In margine huius tituli Cod. Tipucitum habet scholiū secunda manu scriptū locorum similiū adnotaciones continens. η) Tip. τένις (sic). η) καὶ Tip. omittit. ε) In marg. huius tituli 2. Ind. Coisl. habet: νεαρὰ μερά. (lege μερά) νεαρὰ μερά. Tipucitum Paratitla ad hunc titulum non exhibet. α) Ind. Coisl. post vocem ἀναγομένου addit: εἰτούν περὶ συγκρίσεως γραμμάτων. Tipucitum addit: ἀράρ. τὸν δ. τίτλον δίον τοῦ παρόντος βιβλίον. Paratitla non exhibet. β) Ind. Coisl. et Tip. τένις πρὸ δει. Ind. Coisl. in marg. addit: νεαρὰ οὐθ'. νεαρὰ οὐθ'. ε) Vocem συμβολαιοῖς apud Tip. haec sequuntur: καὶ περὶ τοῦ ἀσφαλῆς περιασταθέος τοῦ συνιουμένον (haecenus Assem.) καὶ τῆς ἐν αὐτῷ παρατηρήσεως, καὶ τῶν ὀφελόνων προσκλημάτων ματινῶν. καὶ περὶ συμβολαιοῦ δανειομάτος ἢ ἄλλον οἰουδήποτε συγκαλλέγματος ἀντοχέουν γραφέντος καὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ παρατηρήσεως. καὶ περὶ τοῦ συμβάντος ἐν Λαμείᾳ, τουτέστιν, ἔτερον μὲν τὴν πρωτάθεσιν τῶν γραμμάτων ποιεῖσθαι, ἔτερον δὲ τὴν μαρτυρίαν. καὶ εἰ ἀρκεσθήτη τις τοῖς γράμμασι μόνον τοῦ πρὸς αὐτὸν συμβάλλοντος, καὶ οὐ π. τ. λ. δ) Post vocem δικαιουμένων Tip. haec addit ab Assemano non descripta: καὶ ὅτι ὁ δόκιμος δοκιμασίαι, καὶ μετ' αὐτοῖς τοῦ πήροντος δικαιουμένος οὐκ ἀφελεῖται. καὶ ὅτι ἐφ' οἰκείηστος ἀγωγῆς δικαιουμένος τις (Cod. δικαιουμένος ιτε) ἐλευθεροῦσια. καὶ γυνὴ δικαιουμένουσι ἐγκυμονεῖν πέμπεται εἰς νομήν, καὶ οὐκ ἐνάγεται μετὰ τὸν δόκιμον ὡς κατὰ συνοφαντίαν εἰς νομήν πεμφθεῖσα π. τ. λ. ε) τοῦ Ind. Coisl. omittit. η) Vocem ὁρίου apud Tip. haec sequuntur: καὶ ὅτι ὁ ἔνδοσος ὁρίος τοῦ ἐναγόμενον τιμωρεῖται, τὸ δὲ πρᾶγμα οὐ ποιεῖ πλείονος ἀξίου. ζήτει τὸ θ. κεφ. καὶ βι μα. εἰ α'. κεφ. ηγ. οὐ ή ἀρχή· ἔτη μηδεδύνετος τοῦ κληρονόμου τὸ ληγάρον (haecenus Assem.) ὁμόση δικαιούμενος· καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν δέρματι τοῦ δανειστοῦ ἀπὸ δόσον χώσει τὸ ἔνδικν δέρμα, οὐ μην ἀπὸ κούλπας. ζήτει τοῦ παρόντος τοῦ κεφ. ε. καὶ βι ιε. εἰ α'. κεφ. ηγ. οὐ ή ἀρχή· ὁ δόλος πανάμενος νέμεσθαι. καὶ κεφ. ο'. π. τ. λ. γ) Ind. Coisl. addit: ζήτει τίτλον δ. δ) Tip. ζήτειν Ind. Coisl. ζήτει. ι) Ind. Coisl. ἀπαιτηται. κ) Post αὐτὸν Ind. Coisl. addit: καὶ περὶ τῶν ἐξ ἀρνήσεως καταδικούμενών τὸ διπλάσιον (add. εἰς αὐτὸν διπλα). In marg. Ind. Coisl. habet N^ε η. ι. ε. νεαρὰ η. η) Apud Tipucitum inscriptionem tituli, quae finitur voce αὐτῶν, haec sequuntur: καὶ ὅτι δανειστοῦ τις (haecenus Assem.) οὐν ἐπὶ τῷ λαβεῖν τὸ αὐτό, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ γένους. καὶ ὅτι ἐπὶ τοῖς σταθμούμενοις, ἀριθμουμένοις, μερισμουμένοις συντίσταται τὸ δανειον. ἐπὶ γάρ τῶν δανειῶν πραγμάτων δάνειον συντίσταται (adde οὐ αὐτὸς συντίσταται), ἐπειδὴ ἄλλοι ἀντὶ ἄλλον ἄστον τῷ δανειστῇ οὐ καταβάλλεται. ζήτει καὶ π. τ. λ. η) ἥγον deest in Ind. Coisl. In marg. eius legitur: νεαρὰ ξ. η) νεαρὰ οὐει νεαρὰ οὐλέ. Intellige Novellas 60. 115. et 134. Nam pro φιλ. legendū oīl. η) Vocem δανειστῶν haec apud Tip. sequuntur: καὶ περὶ ποιησης τῶν τολμηράτων τοῦτο ποιῆσαι, ἡ καὶ ζώτων αὐτῶν καταλαβόντων τὴν οὐδίαιν τῶν γρεωστῶν, καὶ ἐνοχλούντων τοὺς οἰκείους αὐτοῦ καὶ τὴν (Cod. την) γαμετήν, ἡ καὶ σύμμαχος καὶ οὐκεῖν ξενούσια τιθέντων, μη πρότερον πήρονται καὶ τάχας νομίμης μετὰ τῆς τοῦ λεγομένου γρεωστῆς τελευτὴν φυλακθεῖσης (Cod. φυλακθεῖσης. Haecenus Assem.) καὶ εἰ περὶ τὴν ταρήν τις ἀμαρτίσει τοῦ γρεωστοῦ έτεναι. φησὶ περὶ τοῦ ταύτης τῆς πόλεως καὶ τῷ πρωταρχῷ, καὶ φανερῶς λέγει, έτερον ἔκεινον καὶ έτερον τοῦτον εἶναι. καὶ περὶ τοῦ μη ἀτιασθαι περὶ (malim πρὸ) τῆς τῶν ἔντια πάμερων προθεσμίας τοῦ πένθους, καὶ τῆς ἐπὶ τῇ παριστάσει ποιῆσης π. τ. λ. η) Tip. post τόκων addit τῶν ὀθερδήποτες ἀπαιτουμένων. Ind. Coisl. hanc tituli inscriptionem exhibet: περὶ τόκων καὶ πάσης προσθήτης ὑπερθέσεων (adde καὶ αὐτὸς ὑπερθέσεων), καὶ περὶ τοῦ μη γίνεσθαι ἐνεχνιασμὸν ἐν πανηγύρεοι. περὶ καρπῶν δανειζομένων. In marg. Ind. Coisl. laudantur Novellae 32. 52. 121. 132. 138. et 160. ita: Νε ληφ'. Νε νηφ'. νε ουα. Νε φιλ'. Νε φιλη'. καὶ νε ξ. Duæ ultimæ Novellæ posítæ sunt ad tit. 4. in margine: pertinunt autem ad tit. 3. ο) Vocem ὑπερθέσεως apud Tipucitum haec Paratitla sequuntur: καὶ ὅτι ἐπὶ τῷ κατῆ πτοτε ἀγωγῶν ἐφεντεῖ τοῦ δικαζοντος ὁ τόκος πρός (Assem. πρὸ) τὸ θέος τοῦ κληματος, ἐν ὃ τῷ συγάλλαγμα γένοντες (haecenus Assem.), ὥστε μέντοι μη ὑπερθέται τὸ νόμιμον. καὶ πότε ὁ κοινωνὸς καὶ πρὸ ὑπερθέσεως δίδωσι τόκον. περὶ δὲ τοῦ, πότε δίδωσιν ὁ δανειστῆς τόκους τῷ γρεωστῷ, ζήτει βι κε. εἰ α'. κεφ. η. θε. β'. οὐ ή ἀρχή· ἔτη πλειονος ὁ δανειστῆς πωλήσῃ τὸ ἔνεχυον. καὶ βι ιε. η) ἥγον τινα λάβῃ ἡ μαρδάτωρα ὁ ἀργυροπράτης ἡ ἀντιφωνητή, εἰ μὲν μηδὲν συμφωνήθῃ, χώραν ζήτει ἡ διστάξις ἡ λεγούσα, ἀτε τοὺς πρωτοτύπους παρόντας καὶ εὐτογοῦντας ἐνέχεσθαι π. τ. λ.